

AAH-001-001413 Seat No. _____

B. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

April/May - 2016

Sociology : Paper - VIII

(Sociology of Environment)

(CORE)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001413

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(2) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ જમણી બાજુ આપેલા છે.
(3) બધા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

1 M.C.Q. :

20

- (1) 1972 માં પ્રથમ પૃથ્વી પરિષદ ક્યાં યોજાયેલ હતી ?
(A) બેલ્જિયમ (B) ફ્રાન્સ
(C) જર્મની (D) ઈટાલી
- (2) પર્યાવરણ મંત્રાલયની રચના ક્યારે થઈ ?
(A) 1970 (B) 1975
(C) 1980 (D) 1985
- (3) પર્યાવરણનું સમાજશાસ્ત્ર ક્યા વિજ્ઞાન તરીકે વિકસી રહ્યું છે ?
(A) સામાજિક (B) ભૌતિક
(C) વૈયક્તિક (D) પ્રાકૃતિક
- (4) સામાજિક કલ્યાણ એ પર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રનો કયો હેતુ છે ?
(A) પરિવર્તન (B) વ્યવહારિક
(C) આર્થિક (D) વિકાસ

- (5) પર્યાવરણ સંતુલન માટે કેટલા ટકા વિસ્તારમાં જંગલો હોવા જોઈએ ?
- (A) 20% (B) 28%
- (C) 30% (D) 33%
- (6) પર્યાવરણ અંગે જાગૃતિ લાવવામાં કોની ભૂમિકા મુખ્ય છે ?
- (A) સરકારી (B) રાજકીય
- (C) સ્વૈચ્છિક સંગઠન (D) સહકારી
- (7) નર્મદા નદી પરના સરોવરને કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે.
- (A) સરદાર સરોવર (B) નારાયણ સરોવર
- (C) નળ સરોવર (D) સાગર
- (8) જંગલો કઈ સંપત્તિ છે ?
- (A) રાજકીય (B) કૃત્રિમ
- (C) ખાનગી (D) કુદરતી
- (9) જીવશાસ્ત્રીઓના મત મુજબ પૃથ્વી ઉપર લગભગ ..... જીવો અસ્તિત્વ ધરાવે છે.
- (A) 60 લાખ (B) 50 લાખ
- (C) 30 લાખ (D) 20 લાખ
- (10) ઓક્સિજનને કેવા પ્રકારના વાયુ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (A) જીવ વાયુ (B) કાર્બન વાયુ
- (C) પ્રાણ વાયુ (D) ઓઝોન વાયુ
- (11) ગ્રામીણ સમુદાયમાં ગૌચર એ પડતર જમીન પર દબાણ વધતાં .....નો પ્રશ્ન ઉદ્ભવ્યો છે.
- (A) રહેઠાણ (B) પાણી
- (C) બળતણ (D) ઘાસચારો
- (12) બાળમજૂરી નિયમન અને નિયંત્રણ ધારો કઈ સાલમાં અમલમાં આવ્યો ?
- (A) 1978 (B) 1980
- (C) 1986 (D) 1982

- (13) 100 વર્ષમાં પૃથ્વીનું તાપમાન ..... ડિગ્રી સેલ્સીયસ વધ્યું છે.
- (A) 0.60 (B) 1.80
(C) 1.74 (D) 0.74
- (14) તેજાબી વર્ષાની ચર્ચા સૌપ્રથમ કયા વિદ્વાને કરી ?
- (A) રોબર્ટ એન્ગેસે (B) મર્ટન
(C) વેબર (D) પાર્સન્સ
- (15) પર્યાવરણને સમજવા માટે ..... અભિગમની જરૂર પડે છે.
- (A) સંઘર્ષવાદી (B) આંતર વિધાકીય
(C) ક્રિયાવાદી (D) વૈયક્તિક
- (16) ચિપકો આંદોલન કયા હેતુ માટે કરવામાં આવ્યું હતું ?
- (A) જમીન (B) વૃક્ષો
(C) પાણી (D) હવા
- (17) ગુજરાતમાં કેટલા ટકા જંગલો આવેલા છે ?
- (A) 12% (B) 20%
(C) 11% (D) 22%
- (18) ઓઝોન વાયુ સૂર્યના કયા કિરણોને રોકે છે ?
- (A) અલ્ટ્રાવાયોલેટ (B) પારદર્શક
(C) બ્લ્યુ (D) કોઈ નહીં
- (19) પ્રકૃતિ સાથે નિકટનો સંબંધ કોણ ધરાવે છે ?
- (A) શહેરીજનો (B) વેપારીઓ
(C) ધર્મગુરુ (D) આદિવાસીઓ
- (20) ભારતમાં આદિવાસીઓનું પ્રમાણ આશરે કેટલા ટકા છે ?
- (A) 5.8% (B) 6.8%
(C) 7.8% (D) 8.8%

- 2 વિસ્તૃત જવાબ આપો : (કોઈ પણ એક) 10
- (1) પર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ આપી પર્યાવરણના સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો.
- (2) માનવ પ્રવૃત્તિનો અર્થ આપી માનવ પ્રવૃત્તિની પર્યાવરણ પરની અસરો વર્ણવો.
- 3 વિસ્તૃત જવાબ આપો : (કોઈ પણ એક) 10
- (1) ગ્લોબલ વાર્ષિગનો અર્થ આપી, ગ્લોબલ વાર્ષિગના કારણો અને પરિણામ જણાવો.
- (2) પર્યાવરણ આંદોલન તરીકે ચિપકો આંદોલનની ચર્ચા કરો.
- 4 (a) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8
- (1) એજન્ડા-21
- (2) પર્યાવરણ અને વૃધ્ધો
- (b) ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) 8
- (1) જંગલનો વિનાશ અને માનવ સમાજ
- (2) પાણીનું પ્રદૂષણ અને માનવ સમાજ
- 5 ટૂંકા ઉત્તર આપો : (કોઈ પણ બે) 14
- (1) ટકાઉ વિકાસનો અર્થ સમજાવો.
- (2) પર્યાવરણ અને સ્ત્રીઓ
- (3) ગુજરાતમાં પાણીની અછત
- (4) ઓઝોન સ્તરમાં ક્ષતિ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Attempt all questions
(2) Figures to the right indicate marks.
(3) Answer all question in main answer sheet.

1 M.C.Q. :

20

- (1) Where did first world conference hold in 1972 ?
(A) Belgium (B) France
(C) Germany (D) Italy
- (2) When the ministry of Environment was established?
(A) 1970 (B) 1975
(C) 1980 (D) 1985
- (3) Environmental sociology is developing by which science?
(A) Social (B) Geographical
(C) personal (D) Nature
- (4) Which is the purpose of social service of environmental sociology?
(A) Change (B) Practical
(C) Economy (D) Development
- (5) How many percentage of forest area are required for the balance of Environment ?
(A) 20% (B) 28%
(C) 30% (D) 33%
- (6) Whose role is dominant in brining Environmental awareness ?
(A) Government (B) Political
(C) NGO's (D) Co-operative
- (7) Which is the name of the lake built on the rivers of Narmada ?
(A) Sardar sarovar (B) Narayan sarovar
(C) Nal sarovar (D) Sagar

- (8) What kind of resource of forest ?
(A) Political (B) Artificial
(C) Private (D) Natural
- (9) According to Naturalist how many creatures are present on the Earth?
(A) 60 Lakhs (B) 50 Lakhs
(C) 30 Lakhs (D) 20 Lakhs
- (10) Which type of gas Oxygen is ?
(A) Bio gas (B) Carbon gas
(C) Oxygen gas (D) Ozone gas
- (11) What question create a pressure on fertile and wasteland in rural area?
(A) Residency (B) Water
(C) Fuel (D) Meadow
- (12) In which year the child Labour Regulation & control act was passed ?
(A) 1978 (B) 1980
(C) 1986 (D) 1982
- (13) In last 100 years the temperature of the Earth is Increases _____ Degree Celsius?
(A) 0.60 (B) 1.80
(C) 1.74 (D) 0.74
- (14) Which professor first time debate on Acide rain ?
(A) Robert Angise (B) Merton
(C) Weber (D) Parson
- (15) To know the environment approach _____ is needed
(A) Conflictism (B) Inter Educational
(C) Activism (D) Personally

- (16) For which purpose the Chipko movement has been made?
- (A) Land (B) Trees
(C) Water (D) Air
- (17) How many percentage forest is in Gujarat ?
- (A) 12% (B) 20%
(C) 11% (D) 22%
- (18) Which rays have been prevented by Ozone ?
- (A) Ultra violate (B) Transparent
(C) Blue (D) No one
- (19) What has closed relationship with Nature ?
- (A) Urban people (B) Traders
(C) Monk (D) Tribal People
- (20) How many percentage of tribal caste in India ?
- (A) 5.8% (B) 6.8%
(C) 7.8% (D) 8.8%

2 Write answer in detail : (any **one**) **10**

- (1) Give the meaning of Environmental Sociology and discuss its scope.
- (2) Give the meaning of Human activities and state the impact of human activities on environment

3 Write answer in detail : (any **one**) **10**

- (1) Give the meaning of Global warming and Explain its reason and result.
- (2) Explain the Chipako movement as an Environmental movement.

- 4 (a) Write short note : (any **one**) 8
- (1) Agenda-21
  - (2) Environment and Aging people
- (b) Write short note : (any **one**) 8
- (1) Destruction of Forest and Human Society.
  - (2) Water pollution and Human Society
- 5 Write short notes : (any **two**) 14
- (1) What is sustainable development?
  - (2) Environment and Women .
  - (3) The scarcity of water in Gujarat.
  - (4) Explain - the hole in Ozone layer.
-